

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord

Deel A: Het examenreglement

Bladzijde

1. <u>Algemene bepalingen</u>	
1.1 Eindexamenbesluit	4
1.2 Bevoegd gezag	4
1.3 Examinatoren en examenkandidaten	4
1.4 Examencommissie	4
1.5 Onregelmatigheden en “commissie van beroep”	5
1.6 Geheimhouding	6
1.7 Inhoud eindexamen VMBO per leerweg	6
1.8 Uitreiken examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting	6
1.9 Afwijkende wijze van examineren	6
1.10 Verhinderingsprocedures schoolexamen en centraal examen	7
2. <u>Schoolexamen</u>	
2.1 Inhoud schoolexamen	7
2.2 Perioden	7
2.3 Organisatie van de toetsing	7
2.4 Beoordelingscriteria	8
2.5 Examendossier	8
2.6 Uitstel van een schoolexamen	8
2.7 Herkansen van een schoolexamen	9
2.8 Regels voor afsluiting schoolexamen	9
2.9 Berekenen van schoolexamencijfers	10
2.10 Bezwaar	10
2.11 Regeling bij overstappen naar lager niveau	10
2.12 Regeling bij overstappen naar hoger niveau	10
3. <u>Centraal examen</u>	
3.1 Rooster	11
3.2 Organisatie centraal examen	11
3.3 Onvoorziene omstandigheden	12
3.4 Beoordeling centraal examen	12
3.5 Vaststelling score, cijfer centraal examen en eindcijfer	12
3.6 Herkansen centraal examen	13
3.7 Uitslag van het examen	13
3.8 Diploma en cijferlijst	14
4. <u>Slotbepalingen</u>	
4.1 Bewaren examenwerk	14
4.2 Onvoorziene gevallen	14
4.3 Voortschrijdend inzicht	15

Deel B: Het Programma van Toetsing en Afsluiting

5.1 Algemeen	15
5.2 Perioden	15
5.3 Overzicht per vak of beroepsgericht programma	15

Gebruikte afkortingen

BB	Basisberoepsgerichte leerweg
CE	Centraal Examen
CKV	Culturele en Kunstzinnige Vorming
CSPE	Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen
KB	Kaderberoepsgerichte leerweg
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting
SE	Schoolexamen
TL	Theoretische leerweg
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs

VOORWOORD

Beste examenkandidaat,

VMBO 4 is een spannend jaar. Je hebt dit jaar nog twee toetsperioden en dan heb je je schoolexamen afgerond. Ook het centraal examen is in VMBO 4.

Bij het schoolexamen en het centrale examen horen officiële regels waar absoluut niet van afgeweken mag worden. Het is daarom heel belangrijk dat je goed op de hoogte bent van alle regels waar jij en de school zich aan moeten houden.

Daarom ontvang je dit boekje.

Het boekje bestaat uit twee delen:

Deel A: Het examenreglement: hierin staan alle regels.

Deel B: Het Programma van Toetsing en Afsluiting: hierin staat per vak en per niveau wat je moet doen dit jaar.

Als je nog vragen hebt, kun je terecht bij je mentor of de examencommissie.

Namens alle docenten wens ik jullie veel succes.

R. van Leeuwen
Directeur Auris College Utrecht

Deel A: Het examenreglement

1. Algemene bepalingen

1.1 Eindexamenbesluit

Het eindexamen is geregeld in het “Eindexamenbesluit” van 10 juli 1989. Voor het VMBO zijn daarin op 24 maart 2000 de wijzigingen vastgesteld. Het eindexamenbesluit met de daarin opgenomen wijzigingen ligt ter inzage op school. Na 2000 zijn er diverse wijzigingen van beperktere omvang geweest. De meest recente wijziging is van 1 augustus 2011. De volledige tekst is te vinden op www.examenblad.nl

In ons reglement staan de belangrijkste bepalingen uit het eindexamenbesluit die gelden voor het schoolexamen en het centraal examen. Tevens handelt dit reglement over zaken die niet in het eindexamenbesluit worden geregeld. Dit reglement geldt voor alle VMBO examenkandidaten van het Auris College Utrecht.

1.2 Bevoegd gezag

Het eindexamen wordt afgenomen door de examinatoren van het Auris College Utrecht onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van het Minkema College te Woerden.

1.3 Examinatoren en examenkandidaten

De docenten die belast zijn met het geven van onderwijs in enig jaar waarover het schoolexamen zich uitstrekt, zijn examinatoren in dat jaar.

Praktische opdrachten die vakoverstijgend worden gegeven, worden gezamenlijk beoordeeld door de docent(en) die de totstandkoming hebben begeleid. Dezelfde regeling geldt t.a.v. het sectorwerkstuk in de theoretische leerweg.

Onder examenkandidaten wordt verstaan alle leerlingen van VMBO 3 en 4, met ingang van de eerste lesdag van het schooljaar.

1.4 Examencommissie

Het bevoegd gezag van het Auris College Utrecht heeft een examencommissie ingesteld. De examencommissie handelt onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag van het Minkema College te Woerden.

Deze commissie bestaat uit:

Voorzitter: de heer R. van Leeuwen (directeur)
Secretaris: mevrouw T. Mikx (docent)
Lid: mevrouw W. Cappan (docent)
mevrouw M. Vermeulen (teamleider VMBO-bovenbouw)

De examencommissie is belast met:

- het opstellen van het examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting
- het organiseren van schoolexamens en centrale examens
- het adviseren van het bevoegd gezag over examenzaken
- de behandeling van klachten / bezwaren van kandidaten en examinatoren

- het adviseren van de directeur bij het nemen van maatregelen bij onregelmatigheden en bij geschillen tussen kandidaten en examinatoren.

1.5 Onregelmatigheden en “Commissie van Beroep”

Uit het “ Eindexamenbesluit”:

Artikel 5

- 1) Indien een kandidaat zich voorafgaand aan, tijdens of na afloop van enig deel van het eindexamen of schoolexamen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, hoort de examencommissie de betrokkenen, doet uitspraak en kan maatregelen nemen of de zaak voorleggen aan de directeur.
- 2) De maatregelen, bedoeld in het eerste lid die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
  - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan één of meer zittingen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de directeur aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.
- 3) Als een beslissing ingevolge het tweede lid door de directeur wordt genomen, hoort de directeur de betrokkenen. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De directeur deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie.
- 4) De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen “Commissie van Beroep”. Het beroep wordt binnen drie dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld.

De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij de termijn, met redenen omkleed, is verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin in het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, de directeur en aan de inspectie.

De commissie van beroep bestaat uit een vertegenwoordiger van het bevoegd gezag van het Auris College Utrecht, een vertegenwoordiger van het bevoegd gezag van het Minkema College, een vertegenwoordiger

namens de oudergeleding van de medezeggenschapsraad en een docent (niet de examinator van de betreffende kandidaat).

Het secretariaatsadres van de commissie luidt: Boadreef 2, 3563 EP Utrecht.

Onder “onregelmatigheden” wordt naast fraude, spieken of medewerking daaraan, ernstige verstoring van een schoolexamen of examenzitting, ook verstaan, het zich onttrekken aan een schoolexamen. Voorbeelden daarvan zijn:

- zonder geldige reden niet verschijnen op een zitting van een schriftelijk of mondeling schoolexamen;
- het niet op de afgesproken datum en/of tijd inleveren van een werkstuk of opdracht.

1.6 Geheimhouding

- Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van dit besluit en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.
- Cijfers voor schoolexamens worden op een vooraf door de examinator bekend gemaakte wijze en bekend gemaakt tijdstip openbaar gemaakt.
- Examinatoren mogen tijdens de examen geen enkele mededeling doen met betrekking tot de opgaven. Surveillanten, die onjuistheden in werk en/of opgaven constateren, melden dit aan de secretaris van de examencommissie.
- De einduitslag van de examens staat voor alle betrokken medewerkers van de school onder geheimhouding tot een door de examencommissie te bepalen tijdstip.

1.7 Inhoud eindexamen VMBO per leerweg

De inhoud van het eindexamen VMBO is per leerweg geregeld in de artikelen 22 t/m 25 van het eindexamenbesluit.

1.8 Uitreiken examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting

Vóór 1 oktober 2011 ontvangen de examenkandidaten, de examencommissieleden en de inspecteur het examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting.

1.9 Afwijkende wijze van examinering

De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van de kandidaat.

Verzoeken om verlenging van examentijd of het op een andere wijze afleggen van het examen dienen, vergezeld van een verklaring van een deskundige, vóór

1 oktober 2011 in het bezit te zijn van de secretaris van de examencommissie (artikel 55 van het eindexamenbesluit).

1.10 Verhinderings schoolexamen en centraal examen

Voor het schoolexamen kan onder bepaalde voorwaarden uitstel worden verleend (zie hierna bij het onderdeel schoolexamen).

Voor het centraal examen geldt in geval van verhindering tot deelname, artikel 45 van het eindexamenbesluit, waarin onder bepaalde voorwaarden de deelname aan het tweede of derde tijdvak tot de mogelijkheden behoort.

2. Schoolexamen

2.1 Inhoud schoolexamen

Het schoolexamen (SE) bevat:

- schriftelijke (al dan niet m.b.v. de computer) en/of mondelinge toetsen
- praktische opdrachten, waaronder ook het vakoverstijgende project in VMBO-4
- handelingsdelen waarbij het gaat om opdrachten waarvan per kandidaat door de examinerator moet worden vastgesteld of deze naar behoren zijn uitgevoerd; hieronder vallen ook de CKV-opdrachten in VMBO-2 en de stage in VMBO-3
- een sectorwerkstuk voor de kandidaten van de theoretische leerweg.

Het schoolexamen heeft de vorm van een examendossier (zie 2.5).

2.2 Perioden

VMBO 3 kent drie perioden en VMBO 4 kent twee perioden. Elke periode eindigt met een toetsweek. De begindatum en de einddatum van de perioden staan vermeld in het Programma van Toetsing en Afsluiting (5.2). De kandidaten krijgen uiterlijk één week voor aanvang van de toetsweek het rooster van deze toetsweek uitgereikt.

2.3 Organisatie van de toetsing

De toetsing vindt zowel plaats in de toetsweken als tijdens de reguliere lessen. Hoe en wanneer een onderdeel getoetst wordt, is terug te vinden in het Programma van Toetsing en Afsluiting.

Het maken van handelingsopdrachten en het maken van een sectorwerkstuk vindt plaats in de loop van VMBO 2, 3 en 4. Wanneer een bepaalde handelingsopdracht afgerond moet zijn, is terug te vinden in het Programma van Toetsing en Afsluiting. De begeleiding bij de handelingsopdrachten en/of het sectorwerkstuk is gepland volgens het schema in het Programma van Toetsing en Afsluiting. Als leerlingen zich niet houden aan deze planning, kan begeleiding niet gegarandeerd worden.

De handelingsopdrachten en/of het sectorwerkstuk moeten voor een nader bekend te maken datum afgerond zijn, anders mag een leerling niet meedoen aan het centraal examen.

Tijdens de toetsweken gelden dezelfde regels als tijdens het centraal examen (zie 3.2).

2.4 Beoordelingscriteria

De beoordelingscriteria voor een onderdeel van het schoolexamen worden vooraf vastgelegd en besproken in de vakgroep.

De beoordelingscriteria voor een mondelinge toets, praktische opdracht, handelingsopdracht en het sectorwerkstuk worden vooraf aan de kandidaat bekend gemaakt.

Per toets en per praktische opdracht wordt de beoordeling uitgedrukt in een cijfer op één decimaal nauwkeurig van 1 tot en met 10. Voor alle handelingsopdrachten geldt dat de beoordeling uitgedrukt kan worden in “naar behoren”.

In het Programma van Toetsing en Afsluiting wordt bij alle vakken en afdelingsprogramma's de weging per toets en per praktische opdracht aangegeven.

2.5 Examendossier

Het examendossier bevat:

- een overzicht van de afgelegde toetsen en uitgevoerde opdrachten
- een overzicht van de behaalde resultaten en vorderingen
- informatie over de handelingsopdrachten
- voor de theoretische leerweg maakt het sectorwerkstuk ook deel uit van het examendossier

Het examendossier wordt verspreid over VMBO 2, 3 en 4 opgebouwd.

Na elke toetsweek in VMBO 3 en 4 ontvangt de kandidaat een overzicht van zijn beoordelingen. Binnen een week na uitreiking van dit overzicht kan er door de kandidaat en/of diens ouders bezwaar worden aangetekend.

Indien geen bezwaar wordt aangetekend, worden de beoordelingen op het overzicht bindend. Vervolgens wordt een door de kandidaat en/of zijn ouders/verzorgers ondertekend overzicht ingeleverd bij de secretaris van het examen.

2.6 Uitstel van een schoolexamen

Uitstel van een schoolexamen kan alléén worden verleend in geval van ziekte, overmacht of andere dringende redenen.

a. Indien de reden van verzuim vooraf bij de leerling bekend is

Bij de secretaris wordt **vooraf** schriftelijk om toestemming tot verzuim gevraagd. Afhankelijk van de reden geeft de secretaris toestemming om het schoolexamen later in te halen.

b. Indien het verzuim vooraf niet bekend is

Het verzuim wordt, met opgaaf van reden, bij de secretaris gemeld. De secretaris verklaart die reden gegrond of niet.

Indien gegrond: de leerling kan alsnog inhalen.

Indien niet gegrond: inhalen kan niet meer (zie onregelmatigheden 1.5).

2.7 Herkansen van een schoolexamen

Herkansen is onder voorwaarden mogelijk:

1. Na iedere toetsweek kan de kandidaat één toets herkansen.
2. Herkansing van een toets uit toetsweek 3 vindt plaats in het begin van het volgende schooljaar.

In het totaal zijn er dus vijf herkansmomenten.

Herkansen voor een bepaalde toets of opdracht is niet in alle gevallen mogelijk. In het Programma van Toetsing en Afsluiting staat het aangegeven als een toets of opdracht niet herkanst kan worden.

De volgende regels t.a.v. herkansen van een schoolexamen gelden:

- na herkansing telt het hoogste resultaat
- de handelingsopdrachten die niet “naar behoren”, “voldoende” of “goed” zijn afgerond, moeten alle herkanst worden voordat aan het centraal examen kan worden deelgenomen
- als een kandidaat door ziekte of andere omstandigheid niet van de mogelijkheid tot herkansen gebruik kan maken, wordt hij verwezen naar een andere datum
- de herkansing moet schriftelijk voor een vastgestelde datum worden aangevraagd bij de secretaris van de examencommissie middels een daartoe aan alle kandidaten verstrekt formulier
- indien een kandidaat door omstandigheden niet in staat is tijdig de aanmelding voor de herkansing in te dienen, dient hij zelf een regeling te treffen (bijv. per post of meegeven aan een medeleerling). Aanmeldingen die te laat binnenkomen, worden niet geaccepteerd.

2.8 Regels voor afsluiting schoolexamen

Een kandidaat heeft het schoolexamen afgerond indien:

- de verplichte handelingsopdrachten “naar behoren”, “voldoende” of “goed” zijn afgerond; hieronder valt ook de stage in VMBO-3
- het sectorwerkstuk (alleen in de theoretische leerweg) is beoordeeld met “voldoende” of “goed”
- de kunstvakken 1 (CKV), lichamelijke opvoeding en het vakoverstijgende project zijn beoordeeld met “voldoende” of “goed”
- de praktische opdrachten en toetsen van de overige vakken uit het algemeen gedeelte, het sectordeel en het vrije deel als aangegeven in het Programma van Toetsing en Afsluiting zijn afgelegd en derhalve voor deze vakken een eindcijfer is verkregen, danwel een “voldoende” of “goed”.

Een kandidaat kan niet aan het centraal schriftelijk examen deelnemen indien een of meer van de eerder genoemde onderdelen niet zijn afgerond (zie artikel 32 van het eindexamenbesluit).

2.9 Berekenen van schoolexamencijfers

Voor elke toets of praktische opdracht wordt een cijfer gegeven, minimaal 1,0 en maximaal 10,0.

De weging van de cijfers van de verschillende toetsen en praktische opdrachten, m.a.w. de totstandkoming van het eindcijfer voor het schoolexamen voor een bepaald vak of afdelingsprogramma staat vermeld bij de beschrijving per vak of afdelingsprogramma in het Programma van Toetsing en Afsluiting.

Bij het berekenen van het gemiddelde schoolexamencijfer per vak of afdelingsprogramma is de afrondingsregel:

een eindcijfer op minder dan 0,05 wordt afgerond naar beneden en een eindcijfer dat eindigt op 0,05 of meer wordt afgerond naar boven (1^e decimaal).

Voorbeeld: 7,34 wordt 7,3
                    7,35 wordt 7,4
                    7,38 wordt 7,4

Voor alle vakken die afsluiten met een schoolexamen (maatschappijleer) wordt het eindcijfer voor het schoolexamen vervolgens omgezet in een heel cijfer.

Voorbeeld: 7,4 wordt 7
                    7,5 wordt 8

2.10 Bezwaar

Een kandidaat kan bezwaar aantekenen tegen de gang van zaken bij een schoolexamen of tegen de totstandkoming van een toegekend cijfer. Een gemotiveerd verzoek tot herziening van een cijfer dient binnen drie dagen na de officiële bekendmaking van het cijfer schriftelijk te worden ingediend bij de secretaris van de examencommissie. De examencommissie beslist binnen 14 dagen en stelt de kandidaat op de hoogte van de beslissing.

Indien de kandidaat het niet eens is met de uitspraak van de examencommissie kan hij binnen drie dagen bij de directeur bezwaar aantekenen. De directeur hoort betrokkenen en neemt binnen 14 dagen een beslissing. De kandidaat wordt hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld. Deze uitspraak is bindend.

2.11 Regeling bij overstappen naar een lager niveau

Als een kandidaat wil overstappen naar een lager niveau, worden de cijfers van de toetsen en opdrachten die de kandidaat tot dan toe gemaakt heeft, omgerekend naar het lagere niveau, met dien verstande dat het nieuwe cijfer nooit lager kan zijn dan het oude cijfer. De toetsen en opdrachten die resterend zijn, maakt de kandidaat op het gewenste, lagere niveau.

2.12 Regeling bij overstappen naar een hoger niveau

Als een kandidaat wil overstappen naar een hoger niveau blijven de cijfers die behaald zijn, staan. Voor het gedeelte van de stof waarop de kandidaat nog niet bevraagd is, maakt de kandidaat een extra toets. Het cijfer dat voor deze toets gehaald wordt, telt mee voor het schoolexamen. De toetsen en opdrachten die resterend zijn, maakt de kandidaat op het gewenste, hogere niveau.

3. Centraal examen

3.1 Rooster centraal examen

Voor het beroepsgerichte vak (voor kandidaten op BB- of KB-niveau) wordt een centraal schriftelijk en praktisch examen (CSPE) afgenomen. De hierbij horende minitoetsen worden digitaal afgenomen. Het CSPE bestrijkt meerdere dagen en kan beginnen vanaf 2 april. De data waarop het CSPE plaatsvindt, worden door de school bepaald.

Vanaf 2012 wordt het centraal examen van de algemene vakken op BB-niveau digitaal afgenomen. Gezien onze goede ervaringen hiermee in de afgelopen jaren, doet het Auris College Utrecht dit jaar mee met de pilot digitale examens algemene vakken op KB-niveau. De kandidaten op TL-niveau krijgen een examen op papier, met uitzondering van het vak Biologie; wij doen mee met de pilot TL-Biologie digitaal.

De data voor de digitale examens bepaalt de school zelf.

De data voor de “papieren” examens zijn door de overheid bepaald.

Het rooster voor het centraal examen (CE) en het praktische examen (CSPE) worden één week voor aanvang naar huis opgestuurd en ook op de website van school geplaatst.

3.2 Organisatie centraal examen

Het centraal examen wordt afgenomen conform de artikelen 36 t/m 45 van het eindexamenbesluit.

De kandidaten maken het werk onder toezicht van de secretaris van het examen en de docenten.

Tijdens de zittingen gelden de volgende regels:

1. De kandidaat dient een kwartier vóór aanvang van het examen aanwezig te zijn.
2. Het examenwerk wordt gemaakt op de computer of op papier, gewaarmerkt door de school. De school verstrekt eveneens kladpapier.
3. De kandidaat vermeldt op elk blad zijn naam.
4. De kandidaat mag tijdens het examen alleen de toegestane programma's, boeken, tabellen en andere toegestane hulpmiddelen gebruiken.
5. Het examenwerk moet geschreven zijn met pen. Potlood mag uitsluitend worden gebruikt bij het maken van (wiskunde) tekeningen of grafieken e.d.
6. Zonder toestemming van een toezichthouder mag een kandidaat zich gedurende het examen niet verwijderd uit het examenlokaal.
7. Indien een kandidaat zich bij het centraal examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt, kan de directeur maatregelen nemen als genoemd bij artikel 5 van het eindexamenbesluit (zie 1.5).
Indien de onregelmatigheid wordt ontdekt na afloop van het centraal examen, kan de directeur de kandidaat het diploma en de cijferlijst en/of het certificaat onthouden of kan hij bepalen dat de betrokken kandidaat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in het betreffende vak (vakken).
8. Indien de directeur besluit een nieuw examen af te laten leggen, dient dit te geschieden door verwijzing naar het tweede of derde tijdvak.
9. De kandidaat levert zijn werk in bij een toezichthouder. Deze controleert het werk op naam. Het verlaten van het examenlokaal gebeurt op vooraf

vastgestelde en medegedeelde tijden, op aangeven van een toezichthouder.

10. De kandidaat die te laat komt, mag uiterlijk tot een half uur na het begin van de zitting tot het examenlokaal worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt. Kandidaten die meer dan een half uur na aanvang van de zitting aankomen, mogen niet meer deelnemen aan deze zitting. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de examencommissie, kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak. Op de overige zittingen van het eerste tijdvak dienen zij wel te verschijnen.

3.3 Onvoorziene omstandigheden

- Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in één of meer vakken aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist de Minister van Onderwijs en Wetenschappen hoe dan moet worden gehandeld (art. 44 van het eindexamenbesluit).
- Indien het centraal examen naar het oordeel van de Inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaats gehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen (art. 43, lid 1 van het eindexamenbesluit).
- Deze beide artikelen hebben als consequentie dat kandidaten voor de school beschikbaar moeten blijven tot en met de datum van de diploma-uitreiking. Dit in verband met een eventueel hernieuwd examen.

3.4 Beoordeling centraal examen

De beoordeling van het centraal examen geschiedt door examinatoren en gecommiteerden zoals beschreven in de artikelen 41 en 41a van het eindexamenbesluit.

3.5 Vaststelling score, cijfer centraal examen en eindcijfer

De examinator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Op grond van deze score stelt de directeur het cijfer voor het centraal examen vast.

Het examencijfer is een geheel getal. Hierbij is de afrondingsregel: de eerste decimaal bepaalt de afronding.

Het eindcijfer CE in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg voor het afdelingsprogramma is het CSPE-cijfer.

Het eindcijfer voor de vakken in de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg en de theoretische leerweg wordt berekend door het rekenkundig gemiddelde te nemen van het eindcijfer voor het SE en het eindcijfer voor het CE/CSPE.

Voorbeeld 1:

Eindcijfer SE	Eindcijfer CE/CSPE	Gemiddeld	Examencijfer
6,7	6,2	$(6,7+6,2)/2 = 6,45$	6

Voorbeeld 2:

Eindcijfer SE	Eindcijfer CE/CSPE	Gemiddeld	Examencijfer
7,7	7,3	$(7,7+7,3)/2 = 7,50$	8

3.6 Herkansen centraal examen

Herkansen voor het centraal examen geschiedt met inachtneming van artikel 51 van het eindexamenbesluit. Daarin wordt o.a. geregeld:

De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd het recht om te herkansen.

Daarnaast kunnen de kandidaten in de basisberoepsgerichte leerweg en in de kaderberoepsgerichte leerweg een (of meerdere) onderdelen uit het CSPE herkansen.

Vóór een door de directeur te bepalen dag en tijdstip stelt de kandidaat de secretaris van het examen in kennis van gebruikmaking van het recht om te herkansen.

Het hoogste van de behaalde cijfers geldt als definitief voor het centraal examen.

3.7 Uitslag van het examen

Let op: Leerlingen die in het schooljaar 2011-2012 examen afleggen en voor wie in 2012 de uitslag wordt vastgesteld, krijgen te maken met aangescherpte exameneisen.

Om vast te stellen of een kandidaat geslaagd is gelden de volgende regels:

1. De kandidaat moet gemiddeld een voldoende halen voor **het centraal examen**. Een leerling is dus gezakt als het gemiddelde cijfer voor het centraal examen lager is dan een 5,5.
2. Naast het gestelde in lid 1, is de kandidaat die eindexamen VMBO heeft afgelegd, geslaagd indien hij:
  - voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, of
  - voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger, of
  - voor twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger,met dien verstande dat het eindcijfer van het afdelingsprogramma in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg wordt meegerekend als twee eindcijfers.
3. In aanvulling op het eerste en tweede lid geldt tevens dat voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijke deel en in de theoretische leerweg voor het sectorwerkstuk de kwalificatie "voldoende" of "goed" is behaald.
N.B.: met een eindcijfer 4 of lager voor het afdelingsprogramma kan de kandidaat nooit slagen.

3.8 Diploma en cijferlijst

Aan elke voor het examen geslaagde kandidaat reikt de directeur een diploma uit. Op het diploma is de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken en voor de beroepsgerichte leerwegen de afdeling.

Aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, reikt de directeur een cijferlijst uit waarop zijn vermeld:

- de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen
- de vakken en het thema van het sectorwerkstuk, alsmede de beoordeling van het sectorwerkstuk (alleen theoretische leerweg)
- de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding
- volgens welke differentiatie examen is gedaan (basisberoepsgerichte, kaderberoepsgerichte en theoretische leerweg)
- de eindcijfers voor de examenvakken
- de uitslag van het examen

De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen VMBO afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor een of meer vakken van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald een certificaat uit. Het certificaat vermeldt het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald en het thema van het sectorwerkstuk voor zover beoordeeld met "voldoende" of "goed" en voor zover het een kandidaat van de theoretische leerweg betreft.

In de basisberoepsgerichte leerweg wordt naast een certificaat ook een getuigschrift meegegeven.

4. Slotbepalingen

4.1 Bewaren examenwerk

- Het werk van het centraal examen van de kandidaten en de lijsten bedoeld in artikel 56 van het eindexamenbesluit, worden gedurende tenminste zes maanden na vaststelling van de uitslag bewaard door de secretaris ter inzage voor belanghebbenden.
- Een door de voorzitter en secretaris van het eindexamen ondertekend exemplaar van de lijst, bedoeld in artikel 56 van het eindexamenbesluit wordt gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag in het archief van de school bewaard.
- De secretaris draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

4.2 Onvoorziene gevallen

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de directeur met in achtneming van het eindexamenbesluit.

4.3 Voortschrijdend inzicht

Het is mogelijk dat er tussentijdse aanpassingen van dit reglement noodzakelijk blijken te zijn. Indien dat het geval is, zal dat gebeuren met inachtneming van het belang van de kandidaten. De kandidaten en hun wettelijke vertegenwoordigers zullen in kennis gesteld worden van de aanpassingen.

Deel B: Het Programma van Toetsing en Afsluiting

5.1 Algemeen

In dit deel staat voor elk vak aangegeven welke onderdelen meetellen voor het schoolexamen. De vakleerkracht zal tijdens de les een toelichting geven op de betreffende onderdelen. Hij zal ook aangegeven hoe een en ander het best bestudeerd of uitgevoerd kan worden.

Mochten bepaalde zaken niet duidelijk zijn, dan kan een kandidaat altijd contact opnemen met de leerkracht voor een nadere toelichting.

In dit Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) gaat het om die onderdelen die meetellen voor het schoolexamen.

Alle toetsen, praktische opdrachten, handelingsopdrachten en het sectorwerkstuk (de laatste alleen voor de theoretische leerweg), die meetellen voor het schoolexamen komen voort uit de examenprogramma's die officieel zijn vastgesteld. Alle regels die gelden bij de toetsen, de praktische opdrachten, de handelingsopdrachten en het sectorwerkstuk staan in deel A van dit boekje.

5.2 Perioden

In VMBO 4 zijn er in het schooljaar 2011-2012 twee toetsweken, te weten:

Toetsweek 4: Maandag 14 t/m vrijdag 18 november 2011

Toetsweek 5: Maandag 5 t/m vrijdag 9 maart 2012

5.3 Overzichten per vak of beroepsgericht programma

Bij alle vakken en beroepsgerichte programma's wordt in een schema duidelijk gemaakt welke onderdelen meetellen voor het schoolexamen. Deze schema's staan op de volgende bladzijden.

Het schema brengt de volgende zaken in beeld:

- de toetsweek waarin het onderdeel valt
- welke (leer)stof het betreft
- welke exameneenheid het betreft
- welke toetsvorm gehanteerd wordt
- hoelang er aan gewerkt kan worden
- de invloed op het schoolexamencijfer (gewicht)

Ook staat het in het schema als een toets, praktische opdracht of handelingsopdracht tijdens de les afgerond wordt, in plaats van afgenomen wordt tijdens de toetsweek (opmerkingen).

Als het voor een onderdeel van een vak niet mogelijk is om te herkansen staat dit ook in het schema (opmerkingen).